

Fritidskort

Madeleine Larsson, Folkhälsomyndigheten

Partssamverkanskonferens Skaraborg

14 mars 2025

Varför ett Fritidskort?

Fritidskortet ska bidra till att fler barn och ungdomar får en meningsfull fritid i gemenskap med andra

- Att känna att man har en meningsfull fritid är viktig för hälsan.
- Organiserade fritidsaktiviteter kan ha många positiva effekter, som *social gemenskap, trygghet, delaktighet, lärande, rörelse, avkoppling och möjlighet att utveckla ett intresse.*
- Det finns betydande ojämlikheter i tillgången till och nyttjandet:
 - Socioekonomi, utländsk bakgrund, funktionsnedsättning, hbtqi-personer och de som bor i lands- och glesbygd rapporterar i större utsträckning om hinder för att kunna ta del av önskade fritidsaktiviteter.

Vem är Fritidskortet till för?

- Barn och ungdomar 8–16 år
 - fokus på barn socioekonomiskt utsatta hushåll
 - fokus på barn med funktionsnedsättning eller andra behov av särskilt stöd
- Vårdnadshavare till barn och ungdomar 8–16 år
- Utförarorganisationer
- "Vidareförmedlare"
 - Kommuner, Regioner, Länsstyrelser
 - Organisationer/ideella föreningar
 - Utpekade myndigheter mfl

Ungas röster om fysisk aktivitet – möjligheter, hinder och önskemål

Ungdomar anser att den fysiska och sociala miljön är viktig för att de ska vara fysiskt aktiva och ha en aktiv fritid. Otrygghet, normer, bristfälligt ekonomi, skärmanvändning och skolan beskrivs som hindrande faktorer.

I det här faktabladet sammanfattar vi resultat från fokusgruppintervjuer med ungdomar i åldern 13–15 år, om fysisk aktivitet och fritidsaktiviteter. Fokus ligger på faktorer som kan främja fysisk aktivitet och minskat stillasittande, och på hindrande faktorer.

Den fysiska och sociala miljön kan främja fysisk aktivitet

Ungdomarna lyfter att den omgivande miljön har betydelse för hur fysiskt aktiva de är. Huvudsakligen ser ut, och att det finns ett varierat utbud av aktiviteter, är viktigt. Flera ungdomar efterfrågar en utemiljö som inbjuder till olika former av rörelse, inte bara till fotboll och basket.

"Fotboll och basket funkar ju för ganska många, men det finns fortfarande en stor del som inte tycker om någon av dem och då har de inget annat att göra." (Citat: Ungdom i Stockholm)

Exempelvis vill ungdomarna se rulliga utegårdar i träd med ett stort och varierat utbud av redskap, parkourbanor, skateparker, klätterväggar, tennisbanor och pingsbord.

Att ha kompisar som är aktiva, eller förtärlar som är engagerade i olika fritidsaktiviteter, gör också ungdomarna mer motiverade att själva vara fysiskt aktiva. En del lyfter också att de får inspiration från sociala medier och olika träningsutmaningar. Andra påtar vikt av kost-

nadsfrin smulningsplatser där man kan prova aktiviteter och samtidigt umgås med andra tidsgränsar, kulturhus eller fotbollspåsar ungdomar som bor på landsbygden av ta sig till den typen av aktiviteter.

Alla har inte råd med organiserad fysisk aktivitet

Ekonomi kan hindra ungdomar från fysisk aktivitet. Om familjen har begränsade ekonomiska resurser prioriteras fritidsaktiviteter ofta som en lyx.

"Folk som vill bli starka eller bara ha lite pengar och då måste de gå till gymmet." (Citat: Ungdom i Stockholm)

Här lyfter ungdomarna att det är viktigt att ha en trygg miljö, inte bara fysisk utan även social. Det handlar om att känna sig trygga och ha kompisar som är aktiva.

Otrygghet på väg till fysisk aktivitet

Att känna sig osäker eller otrygg kan hindra ungdomar från att vara fysiskt aktiva. Detta kan bero på olika faktorer, som till exempel att gå på en ensam väg eller att gå på en väg som är otrygg.

Om fritid

PLATSENS BETYDELSE

UNGA PÅ LANDSBYGD

FOKUS 24

EN FÖRDJUPAD BILD AV UNGAS FRITID

UNG IDAG 2023:2

Folk som vill bli starka eller bara ha lite pengar och då måste de gå till gymmet. Alla har inte samma möjligheter att vara fysiskt aktiva. De som har inte samma möjligheter att vara fysiskt aktiva har inte samma möjligheter att vara fysiskt aktiva.

en
aj, jag
m'. För
gdom

inte går
ädda för
em för att
dem när
ler gör fel.

Forte 2023/2024 FOHM

Myndigheternas ansvarsområden

E-hälsomyndigheten

Framtagning och införande av digital tjänst för Fritidskortet

Folkhälsomyndigheten

Arbete med kommunikationsstrategi och tillhörande kommunikationsinsatser, uppföljning och utvärdering

Försäkringskassan

Utförarregister, tillsyn och kontroll samt urval av barn och ungdomar

MUCF och Kulturrådet

Stöd, vägledning och kommunikation till föreningar och kulturskolor

eHälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten

Försäkringskassan

mucf

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

KULTURRÅDET

Vad är Fritidskortet enligt regeringsförslaget?

- En permanent satsning
- Fritidskortet kommer att kunna användas för betalning av vissa fritidsaktiviteter inom kommunal kulturskola, idrottsföreningar, friluftsföreningar och barn- och ungdomsföreningar.
- Kan ske fysiskt, hybrid eller online och kan även användas som betalning av avgifter för hyra av utrustning eller hjälpmedel.
- Ett allmänt på 500 kronor eller ett särskilt på 2000 kronor (barn i hushåll med bostadsbidrag)
- Hämtar hem stödet via en digital tjänst genom inloggning med E-legitimation.
- Utförare av fritidsaktiviteter ska ansöka om att få vara med i ett utförarregister (aug) och ska uppfylla vissa kriterier
 - bl.a. kunna erbjuda 10 ledarledda aktiviteter under en sammanhängande period om 6 månader.

Kapacitetsstärkande medel

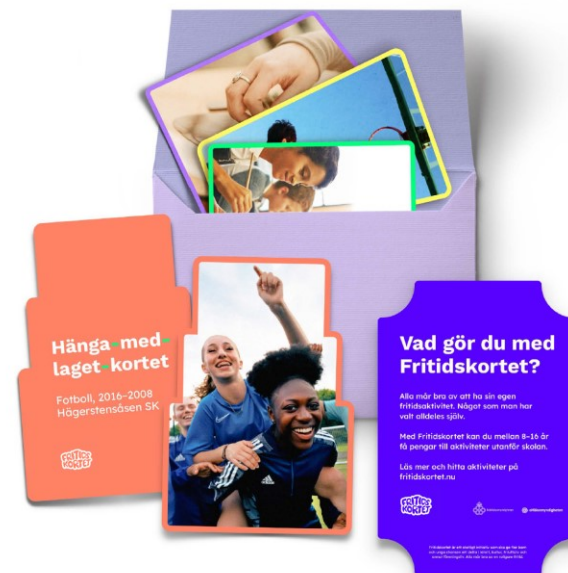
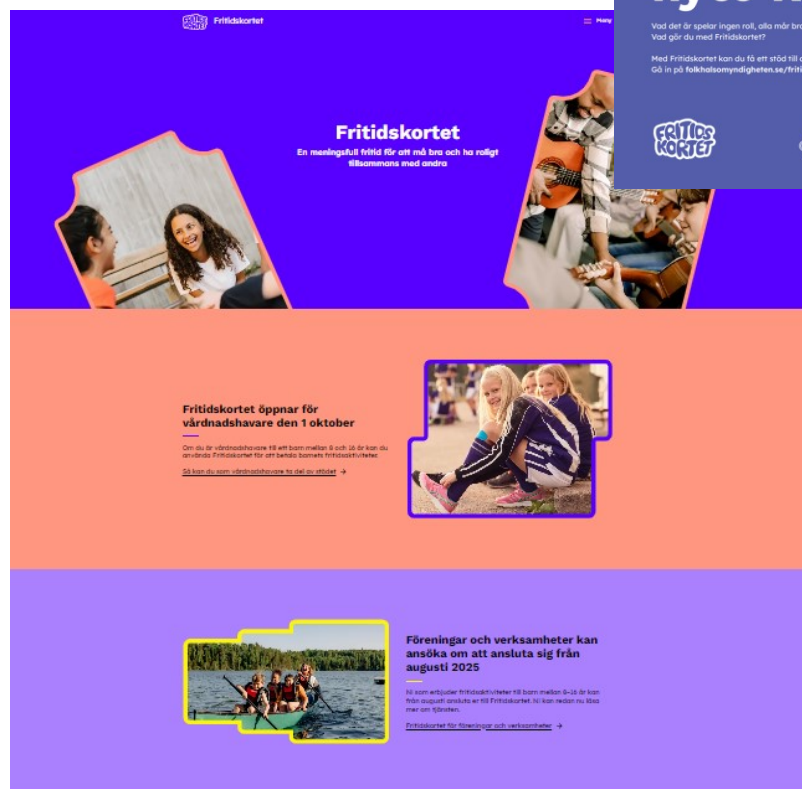
- Riksidrottsförbundet
- Svenskt friluftsliv
- MUCF
- Kulturrådet
- Fritidsbanken

Hur kommunicerar vi?

- Brett och anpassat
- Samordning, samverkan och dialog på nationell, regional och lokal nivå
- Lanseringsfas

Hur jobbar vi med riktad kommunikation?

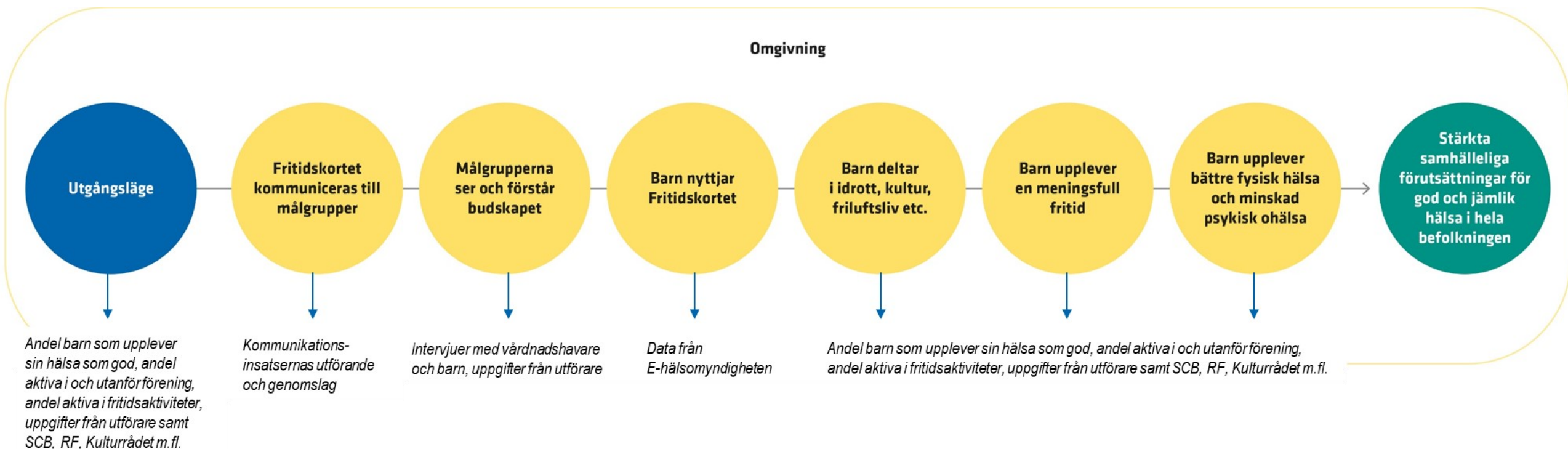
- Direkta utskick socioekonomiskt utsatta hushåll
- Utökad synlighet i utvalda områden
- Ambassadörer i prioriterade områden
- Information till utpekad målgrupp med bostadsbidrag
- Samverkan "vidareförmedlare"

Uppföljning och utvärdering av fritidskortet

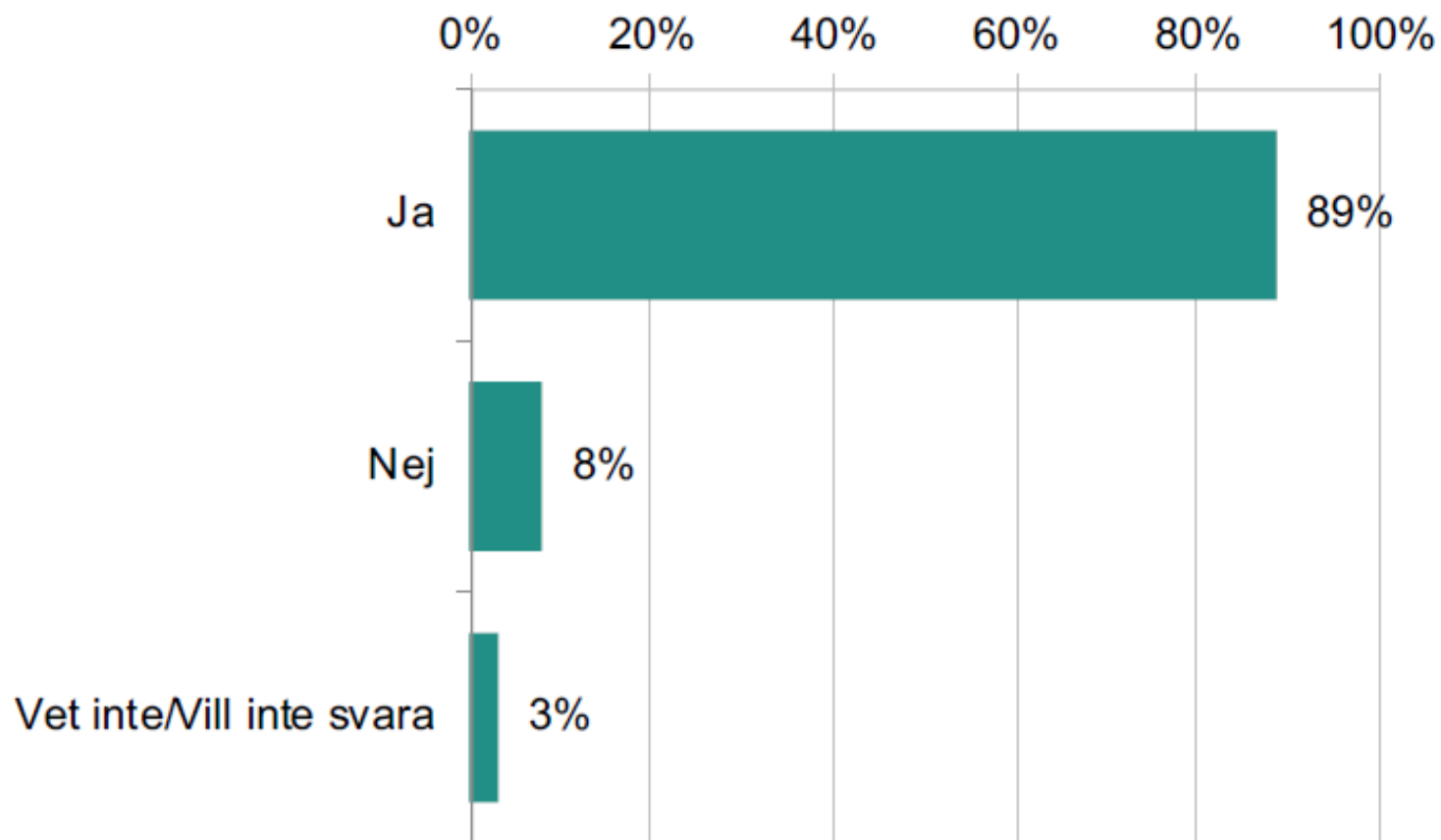

Uppföljning - förväntad effektkedja

Om du tänker generellt i samhället, tror du att ett fritidskort skulle göra att fler barn och unga deltar i fritidsaktiviteter i högre grad?

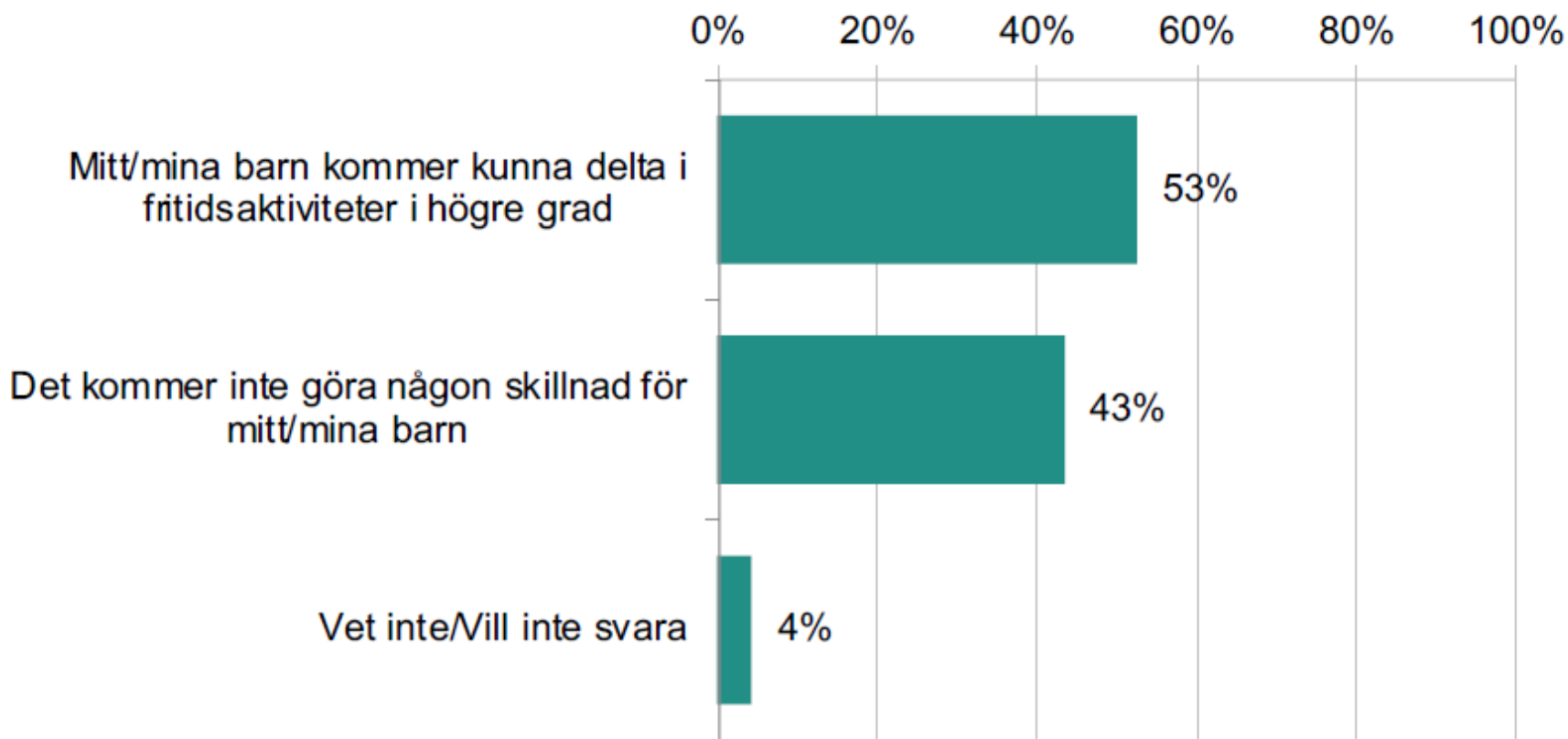
Signifikanta skillnader (ex):

Ja vanligare:

- **Kvinnliga** vårdnadshavare
- Bor i **mindre stad/tätort**
- Har **bostadsbidrag**

Vilken betydelse tror du att ett fritidskort skulle ha för ditt/dina barns medverkan i fritidsaktiviteter?

Signifikanta skillnader (ex):

Barnet kommer delta i högre grad anges oftare:

- **Lägre inkomst** (69-78%)
- Har **bostadsbidrag** (90%)
- **En vuxen** i hushållet (69%)
- Barn med **funktionsnedsättning** (62%)
- **Yngre barn** (62-70%)

Uppföljning och utvärdering

1. Baslinje: utgångsläget (innan lansering)

- Målgruppsundersökning vårdnadshavare och barn
- Insamling befintlig statistik från bl.a. utförarorganisationer och enkäter
- Uppföljning kommunikation

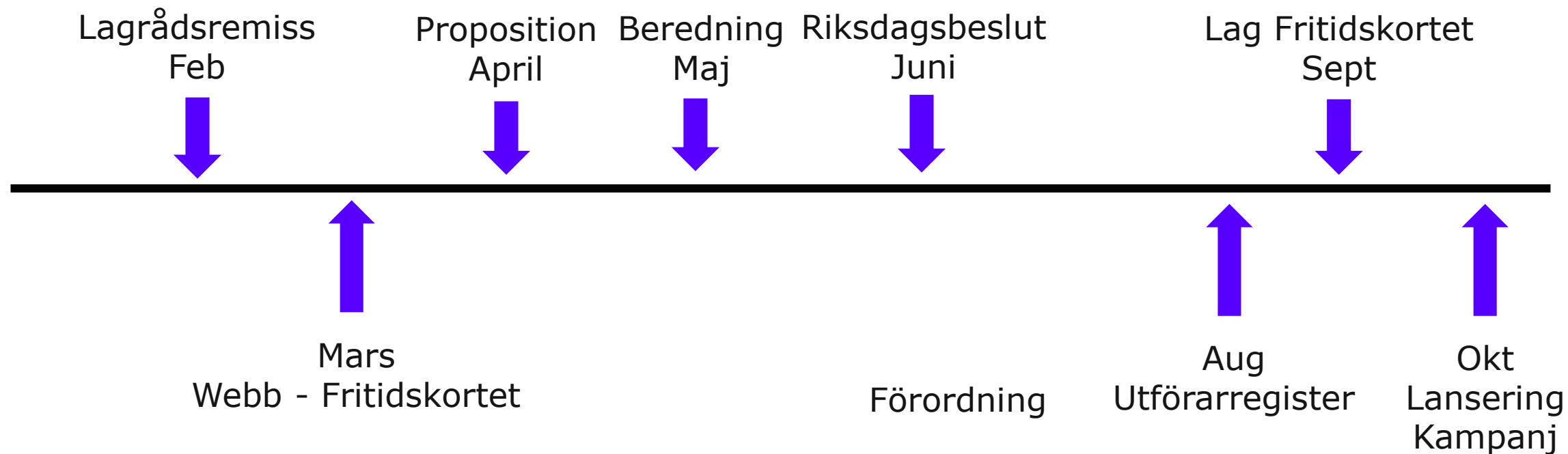
2. Nyttjande av Fritidskortet

3. Uppföljning (efter lansering)

- Målgruppsundersökning vårdnadshavare och barn – första uppföljning (höst 2026)
- Data från befintliga källor – uppföljning (2026–2027)
- Uppföljning kommunikation 2025–2027
- Fallstudier i strategiskt utvalda kommuner/stadsdelar och i dessa verksamma utförarorganisationer (tidigast 2027)

Tidplan Fritidskortet

Madeleine Larsson, projektledare Folkhälsomyndigheten
fritidskortet@folkhalsomyndigheten.se